

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

XI.420.4.2018.AS

Pan
Łukasz Szumowski
Minister Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 WARSZAWA

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich i niezależny organ ds. równego traktowania, wykonując obowiązki powierzone na mocy art. 18 ustawy z dnia z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2016 r. poz. 1219, t.j.), w 2018 r. zdecydowałem o konieczności sporządzenia **diagnozy zjawiska molestowania i molestowania seksualnego w środowisku akademickim oraz wypracowania i wdrożenia odpowiednich rozwiązań zapewniających wsparcie osobom doświadczającym dyskryminacji**. Decyzja o przeprowadzeniu badania społecznego w ramach środowiska akademickiego podyktowana była też założeniem, że rzetelne dane pozwolą lepiej zrozumieć to zjawisko i przyczynią się do wypracowania adekwatnych środków zaradczych. Należy bowiem dodatkowo uwzględnić, że obowiązujące regulacje prawne nie zapewniają jednostkom skutecznej ochrony w przypadku doświadczenia dyskryminacji, w tym w formie molestowania, w obszarze edukacji, w relacjach pozapracowniczych, czyli pomiędzy studentami, czy w relacji wertykalnej: wykładowca – studentka/student¹.

¹ Przepisy ustawy z dnia 3 grudnia 2010 roku o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz.U. z 2016r. poz. 1219 t.j.) przyznają zróżnicowany poziom ochrony w poszczególnych obszarach ze względu na wskazane w ustawie przesłanki, tj. płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, wyznanie, światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W odniesieniu do szkolnictwa wyższego ustawa zakazuje nierównego traktowania osób wyłącznie ze względu na rasę, pochodzenie etniczne lub narodowość (art. 7 ustawy). Ustawa nie przyznaje zatem ochrony prawnej przed molestowaniem i molestowaniem seksualnym ze względu na płeć, czy orientacja seksualna, jeśli do tego rodzajów czynów doszło w związku z realizacją studiów wyższych.

Pismem z dnia 8 października 2019 r. poinformowałem Pana Ministra o opublikowaniu przez Biuro RPO wyników badania pt. „Doświadczenie molestowania wśród studentek i studentów. Analiza i zalecenia”², które wskazują na **alarmująco wysoką skalę nadużyć w środowisku akademickim w Polsce**. Badania wskazują, że spośród osób ankietowanych prawie połowa studentek i jedna trzecia studentów doświadczyła molestowania, a sprawcą co trzeciej sytuacji wskazywanej przez osoby badane był wykładowca akademicki/wykładowczyni akademicka. Ponadto, dwie trzecie z tych wydarzeń miało miejsce na terenie uczelni. Badanie ujawniło także **istotną zależność pomiędzy poczuciem bezpieczeństwa a wynikami w nauce – osoby, które nie czują się bezpiecznie na uczelni, osiągają znacznie gorsze wyniki**³. W skierowanym do Pana Ministra piśmie sformułowałem szereg rekomendacji i zwróciłem się o przedstawienie stanowiska resortu dotyczącego możliwości ich wdrożenia.

Z przykrością stwierdzam, że niniejsze **wystąpienie pozostaje dotychczas bez odpowiedzi, mimo że zebrane dane i sformułowane na tej podstawie rekomendacje pozwoliłyby skutecznie przeciwdziałać przejawom nierównego traktowania na uczelniach wyższych, w tym uczelniach nadzorowanych przez Pana Ministra**. W związku z tym, działając na podstawie art. 16 ust. 1 w związku z art. 17 ust. 1 pkt 4 i art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2018 r. poz. 2179, z późn. zm.), uprzejmie proszę o niezwłoczne ustosunkowanie się do rekomendacji zawartych w ww. wystąpieniu, nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma.

² Raport w formie elektronicznej dostępny jest też w dziale publikacje na stronie internetowej RPO, pod linkiem: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/molestowanie-wsrod-studentek-i-studentow-analiza-i-zalecenia-rpo>.

³ Zob. Biuletyn Rzecznika Praw Obywatelskich nr 5/2018, Zasada Równego Traktowania – prawo i praktyka nr 25, *Doświadczenie molestowania wśród studentek i studentów Analiza i zalecenia*, str. 84.